

LİSANSIZ YENİLENEBİLİR ENERJİ ÜRETİM TESİSİ KURULUM SÜRECİ

Lisanssız enerji üretim tesisi iş kurma süreçleri 02.10.2013 tarihli ve 28783 Resmi Gazete sayılı “Elektrik piyasasında lisanssız elektrik üretimine ilişkin yönetmelik” kapsamında faaliyetler düzenlenmiştir.

Aşağıdaki gruplar lisanstan muaftır ve lisanssız elektrik üretim süreçleri şu grupları kapsamaktadır;

- İmdat grupları (Can ve mal kaybını önlemek amacıyla yalnızca elektrik enerjisi kesilmelerinde kullanılan elektrojen grupları)
- İletim ya da dağıtım sistemiyle bağlantı tesis etmeden izole çalışan üretim tesisleri
- Kurulu gücü 5 MW üst sınırına kadar olan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri
- Ürettiği enerjinin tamamını iletim veya dağıtım sistemine vermeden kullanan, üretimi ve tüketimi aynı ölçüm noktasında olan, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri
- Bakanlıkça belirlenecek verimlilik değerini sağlayan kategorideki kojenerasyon tesisleri (Kojenerasyon: ısı ve elektriğin veya mekanik enerjinin eşzamanlı üretildiği tesis)
- Mikrokojenerasyon tesisleri (Toplam kurulu gücü 100 kWe ve altı olan kojenerasyon tesisi)
- Belediyelerin katı atık tesisleri ile arıtma tesisi çamurlarının bertarafında kullanılmak üzere kurulan üretim tesisleri
- Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan veya dolaylı olarak belediyeye ait olan tüzel kişilerce, belediyeler tarafından işletilen su isale hatları ile atık su isale hatları üzerinde teknik imkanın olması ve DSİ tarafından uygun bulunması halinde kurulan üretim tesisleri

Başvuru merci:

- İletim seviyesinden bağlanacak üretim tesisleri için TEİAŞ'a,
- Dağıtım seviyesinden bağlanacak üretim tesisleri için ilgili dağıtım şirketi veya OSB dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiye

Başvuru sürecinde sunulacak belgeler:

- Hidrolik kaynak dışındaki enerji türleri için “Lisanssız Üretim Bağlantı Başvuru Formu, EK-1” ([belgeye ulaşmak için tıklayınız](#)).
- Üretim tesisinin kurulacağı yere ait tapu kaydı veya kira sözleşmesi veya kullanım hakkını gösterir belge
- Kojenerasyon tesisleri için tesis toplam verimliliğine ilişkin belge
- Biyokütle ve biyokütleden elde edilen gaz (çöp gazı dâhil) ile rüzgâr ve güneş enerjisine dayalı üretim tesisleri hariç olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanım hakkının elde edildiğine dair belge
- Başvuru ücretinin İlgili Şebeke İşletmecisinin hesabına yatırıldığına dair makbuz veya dekont (0-250 KW arası ücretsiz, 250 KW ve üstü 536,41 TL + KDV = 632,96 TL (2017 yılı için))
- Kurulacak tesisin teknik özelliklerini de gösteren Tek Hat Şeması
- Teknik Değerlendirme Formu (YEGM) ([belgeye ulaşmak için tıklayınız](#))
- Koordinatlı aplikasyon krokisi
- Başvuruda bulunan tüzel kişinin, tüzel kişilikte doğrudan veya dolaylı pay sahibi olan gerçek ve tüzel kişilerin ortaklık yapısını ve varlığı halinde kontrol ilişkisini ortaya koyan bilgiler

- Teknik değerlendirmesi uygun bulunan başvurulara ait teknik değerlendirme raporu her ayın beşine kadar YEGM internet sayfasında ilan edilir.
- İlan edilen rüzgar enerjisine dayalı başvuru sahipleri Teknik Etkileşim İzni için TÜBİTAK Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi'ne başvuruda bulunur.
- Söz konusu başvurunun eksiksiz yapıldığına dair belge YEGM'nin ilan tarihinden itibaren otuz gün içerisinde YEGM'ye sunulur.

Değerlendirme ve sonuç

- Üretim yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişilerin her takvim ayı içinde alınan başvuruları ile Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığından yönlendirilen başvurular, İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından, takip eden ayın ilk yirmi günü içinde toplu olarak değerlendirilir ve sonuçlandırılır.
- TEİAŞ tarafından belirlenen maksimum bağlanabilir kapasitenin tahsis edilmiş olması halinde, ilgili trafo merkezine ilişkin başvurular herhangi bir işlem tesis edilmeksizin iade edilir.
- Değerlendirmede her başvuru aşağıdaki kriterlerin hepsini sırasıyla karşılama durumuna göre değerlendirilir;
 - Başvuruya konu üretim tesisinin yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olması
 - Başvuruya konu üretim tesisinin kojenerasyon tesisi olması
 - Başvuru sahibinin son bir yıl içindeki tüketim miktarının diğer başvurulardan yüksek olması
 - Başvuruya konu üretim tesisinin tüketim tesisi ile aynı yerde olması
 - Başvurunun tüketim birleştirme hükümleri kapsamındaki başvuru olması
 - Başvuru sahibinin önceden olumlu bağlantı görüşü verilmiş bir başvurusunun olmaması

- Birden fazla başvurunun tüm kriterleri sağlaması durumunda İlgili Şebeke İşletmecisine veya varsa ilgili İl Özel İdaresine yapılan başvuru tarihi sıralamaya esas alınır.
- İlgili Şebeke İşletmecisi, bu madde kapsamında değerlendirilen başvurulara ilişkin gerekçeli değerlendirme neticesini ve bağlantı noktası uygun bulunmayan başvurular için varsa alternatif bağlantı önerisini kendi internet sayfasında bir ay süreyle ilan eder.
- Rüzgar ve güneş enerjisine dayalı başvurularda Teknik Değerlendirme Raporu olumlu olanlara İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu gönderilir.
- Kendisine Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu gönderilen gerçek veya tüzel kişilere, Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubunun tebliğ tarihinden itibaren 180 gün süre verilir.
- Gerçek veya tüzel kişiler söz konusu sürenin ilk 90 günü içerisinde üretim tesisi ve varsa irtibat hattı projesini Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kurum ve/veya tüzel kişilerin onayına sunar.
- Proje onayına yetkili Kurum veya Kuruluş tarafından proje onayı için başvuruda bulunan kişiler ile başvuru tarihlerini haftalık olarak internet sayfasında ilan eder.
- İlgili gerçek veya tüzel kişilerin aşağıdaki belgeleri İlgili Şebeke İşletmecisine belirtilen süreler içerisinde ve eksiksiz olarak sunmaları halinde, İlgili Şebeke İşletmecisi kendileriyle otuz gün içerisinde bağlantı anlaşması imzalamakla yükümlüdür;
 - Üretim tesisinin inşaatına başlanabilmesi için İlgili Teknik Mevzuat çerçevesinde alınması gereken proje onayı,
 - Rüzgar enerjisine dayalı başvurularda Teknik Etkileşim İzni.
- Bu belgeleri zamanında edinemeyen başvuru sahiplerine, yukarıda belirtilen süreler içerisinde yazılı olarak İlgili Şebeke İşletmecisine başvurması halinde, İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından 180 gün ilave süre verilir.

- Bağlantı anlaşması imzalanan üretim tesislerinde kurulu güç artışı talebinde bulunulması halinde, ilgili talep söz konusu talebin yapıldığı ayda yapılan diğer tüm başvurular ile birlikte değerlendirilir.

Uyum, bakım, test ve geçici kabul

- Üretim tesisi kuran gerçek veya tüzel kişi; Şebekeye bağlanacak üretim tesisinin, bu Yönetmelik ve Tebliğde tanımlanan kriterlere ve bağlantı anlaşmasında yer alan şartlara uygun olduğunu aşağıdaki usul ve esaslar çerçevesinde İlgili Şebeke İşletmecisine bildirir. Üretim tesisinin geçici kabule hazır olduğu İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından onbeş gün içerisinde tutanakla imza altına alınır.
 - Üretim yapacak gerçek veya tüzel kişi; İlgili Şebeke İşletmecisi ile birlikte imzalanan geçici kabule hazır tutanağı ile uyum raporunu kabul işlemi için Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kuruluş ve/veya tüzel kişilere sunar ve kabul başvurusu yapar.
 - Uyum raporunda; imalat testi, tip testleri (Ek-6) veya sertifikaları ile ilgili teknik veriler ve parametreler yer alır. ([EK-6 belgesine ulaşmak için tıklayınız](#))
 - Kabul işlemleri İlgili Teknik Mevzuata göre yapılır.
- Üretim yapan gerçek veya tüzel kişi, üretim tesisinin bakımından sorumludur. Üretim tesisinin ve bağlantı sisteminin, imalatçıların bakım ve/veya rutin deney için verdiği zaman dilimlerinde ve bağlantı anlaşmasındaki hükümlere göre yapılacak periyodik bakımlarının İlgili Teknik Mevzuata göre yaptırılması veya işletme sorumlusu tarafından yapılması ile yapılan bakımlara ilişkin raporların İlgili Şebeke İşletmecisine sunulması zorunludur. İşletme sorumlusu periyodik bakımlardan İlgili Şebeke İşletmecisine karşı ayrıca sorumludur.

Enerji Satış

- İhtiyaç fazlası elektrik enerjisi, görevli tedarik şirketi tarafından YEK Kanununa ekli I sayılı Cetvelde kaynak bazında belirlenen fiyattan, YEKDEM kapsamında değerlendirilmek üzere, on yıl süreyle satın alınır.
- İlgili cetvelde 2017 itibariyle USD cent/kWh fiyatı;
 - Hidroelektrik ve rüzgar enerjisi için: 7,3
 - Jeotermal enerji için: 10,5
 - Biyokütle ve güneş enerjisi için: 13,3
- Eğer kullanılan ekipman yerliyse fiyata eklemeler yapılır, parça başına eklemeler; (2017)
 - Rüzgar enerjisi;
 - Kanat: 0,8
 - Jeneratör ve güç elektroniği: 1,0
 - Türbin kulesi: 0,6
 - Rotor ve nasel gruplarındaki mekanik aksamın tamamı: 1,3
 - Hidroelektrik;
 - Türbin: 1,3
 - Jeneratör ve güç elektroniği: 1,0
 - Fotovoltaik güneş enerjisi;
 - PV panel entegrasyonu ve güneş yapısal mekaniği imalatı: 0,8
 - PV modülleri: 1,3
 - PV modülünü oluşturan hücreler: 3,5
 - İnvertör: 0,6
 - PV modülü üzerine güneş ışınını odaklayan malzeme: 0,5
 - Yoğunlaştırılmış güneş enerjisi;
 - Radyasyon toplama tüpü: 2,4
 - Yansıtıcı yüzey levhası: 0,6
 - Güneş takip sistemi: 0,6

- Isı enerjisi depolama sisteminin mekanik aksamı: 1,3
- Kulede güneş ışınını toplayarak buhar üretim sisteminin mekanik aksamı: 2,4
- Stirling motoru: 1,3
- Panel entegrasyonu ve güneş paneli yapısal mekaniği: 0,6
- Biyokütle enerjisi;
 - Akışkan yataklı buhar kazanı: 0,8
 - Sıvı veya gaz yakıtlı buhar kazanı: 0,4
 - Gazlaştırma ve gaz temizleme grubu: 0,6
 - Buhar veya gaz türbini: 2,0
 - İçten yanmalı motor veya stirling motoru: 0,9
 - Jeneratör ve güç elektroniği: 0,5
 - Kojenerasyon sistemi: 0,4
- Jeotermal enerji;
 - Buhar veya gaz türbini: 1,3
 - Jeneratör ve güç elektroniği: 0,7
 - Buhar enjektörü veya vakum kompresörü: 0,7

NOTLAR:

- Önlisans ve lisans alma yükümlülüğünden muaf olan yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten gerçek veya tüzel kişilerin ihtiyacının üzerinde ürettiği elektrik enerjisinin sisteme verilmesi hâlinde söz konusu elektrik enerjisi, ilgili görevli tedarik şirketi aracılığı ile YEKDEM kapsamında değerlendirilir.
- Üretim tesisi kuracak gerçek veya tüzel kişilerin üretim tesisleri ile tüketim tesislerinin aynı dağıtım bölgesi içerisinde olması gerekmektedir. Balıkesir'in içinde bulunduğu dağıtım bölgesi Balıkesir, Çanakkale, Bursa ve Yalova illerini kapsamaktadır.
- Dağıtım sistemine bağlanacak üretim tesisi başvurularında dağıtım şirketince yürütülmesi öngörülen iş ve işlemler, TEİAŞ tarafından yürütülür.

- TEİAŞ tarafından maksimum kapasite tahsis edilmiş trafo merkezi için herhangi bir nedenle ilave kapasite tahsis edilmesi veya yeni işletmeye alınan trafo merkezinde kapasite ortaya çıkması halinde, İlgili Şebeke İşletmecisi ile TEİAŞ arasında sistem kullanım anlaşması imzalanmasını müteakiben, bahse konu kapasite her yıl nisan, ağustos ve aralık aylarının birinci iş günü TEİAŞ tarafından kendi internet sayfasında ayrıca ilan edilir. İlgili kapasitelere ilişkin başvurular, ancak ilan tarihinden itibaren üç ay sonra alınmaya başlanır.
- Yukarıdaki husus dışında herhangi bir nedenle trafo merkezlerinde kapasite ortaya çıkması halinde, söz konusu kapasite İlgili Şebeke İşletmecisi tarafından TEİAŞ'a bildirilir. Söz konusu bildirim takip eden ayın birinci iş günü TEİAŞ tarafından uygun bulunan kapasite TEİAŞ'ın internet sayfasında ilan edilir. İlan edilen kapasitelere ilişkin başvuru, söz konusu ilan tarihinden itibaren üç ay sonra İlgili Şebeke İşletmecisince alınmaya başlanır.
- Üretim tesisinin bağlanacağı mevcut şebekeye olan uzaklığı, kurulu gücü 0,5 MW altı olan tesisler için kuş uçuşu mesafesi 5 kilometreden, projelendirmeye esas mesafesi ise 6 kilometreden; 0,5-1 MW arası olan tesisler için kuş uçuşu mesafesi 10 kilometreden, projelendirmeye esas mesafesi 12 kilometreden fazla olamaz.
- Kurulacak üretim tesisi, söz konusu üretim tesisinin kurulacağı dağıtım bölgesi dışında yer alan başka bir dağıtım sistemine bağlanamaz.
- Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşenlerine dahil hibe programlarını da içeren uluslararası hibe programları ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından sağlanan hibe ve/veya krediler kapsamında; yenilenebilir enerji kaynağına dayalı ve kendi elektrik enerjisi ihtiyacını karşılamak üzere bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücünü geçmeyecek şekilde, Tarım ve kırsal kalkınma amaçlı kurulu gücü azami 300 kW olan üretim tesisi ile tüketim tesisinin aynı bağlantı noktasında olduğu projeler ile atıksu arıtma tesislerinin tüketim ihtiyacını karşılama amaçlı aynı bağlantı noktasında bulunan projeler “üretim tesisleri için her bir trafo merkezinde azami 1 MW kapasite tahsis edilebilir” ve “TEİAŞ tarafından her bir trafo merkezi için münhasıran 5 MW

bağlantı kapasitesi tahsis edilir” hükmünden yararlanır [Üretim tesisinin bağlanacağı mevcut şebekeye olan uzaklığı;

- Kurulu gücü azami 0,499 MW olan tesisler için: kuş uçuşu mesafesi 1 kilometreden, projelendirmeye esas mesafesi ise 2 kilometreden fazla olamaz.
- Kurulu gücü 0,5 MW’dan 1 MW’a kadar olan tesisler için: kuş uçuşu mesafesi 5 kilometreden, projelendirmeye esas mesafesi 6 kilometreden fazla olamaz.
- Beyan edilen üretim tesisi kurulu gücünün 11 kWe ve altında olması halinde AG, 11 kWe’nin üzerinde olması halinde yapılan teknik değerlendirme sonucunda AG veya YG seviyesinden Şebekeye bağlanır (AG: alçak gerilim, YG: Yüksek gerilim)
- AG seviyesinden bağlanacak üretim tesislerinin toplam kapasitesi, bu üretim tesislerinin bağlı olduğu dağıtım transformatörünün İlgili Şebeke İşletmecisine ait bir transformatör olması halinde transformatör gücünün yüzde otuzunu geçemez.
- İlgili Şebeke İşletmecisine ait bir dağıtım transformatörünün AG seviyesinde bir kişiye bir yıl içerisinde tahsis edilebilecek kapasite Ek-5’te yer alan tabloya göre belirlenir. ([EK-5’teki tabloya ulaşmak için tıklayınız](#)).